

FM: REKNESKAPSANALYSE 03 = TRAILING + OMGRUPPERING

Fagmøte ved

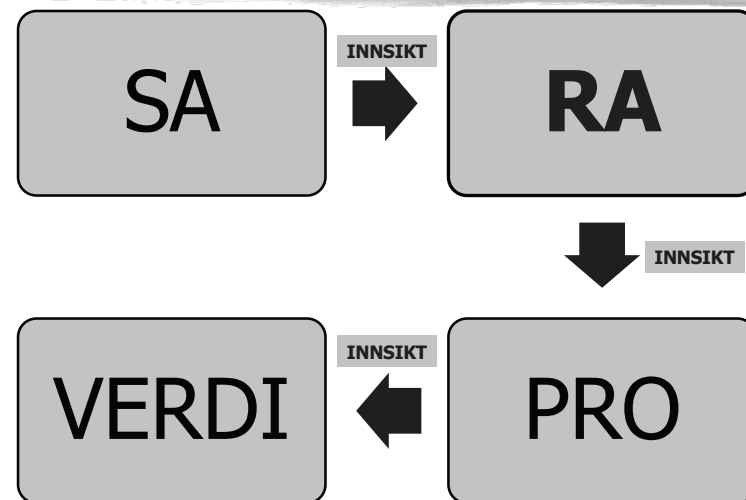
Professor Kjell Henry Knivsflå,
Institutt for rekneskap, revisjon og rettsvitenskap,
NHH

E-post: kjell.knivsfla@nhh.no

OS3-1

MÅLET MED REKNESKAPSANALYSE

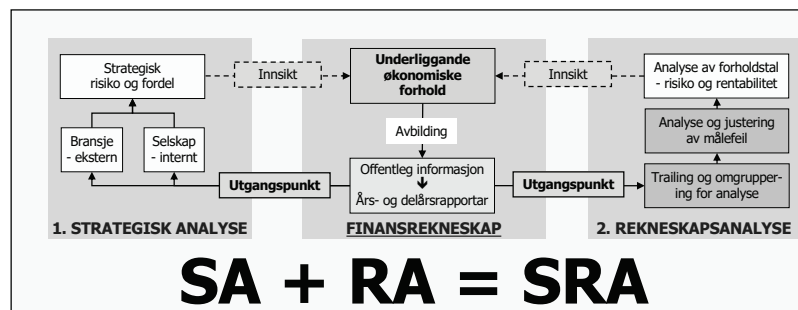

OS3-2

STRATEGISK REKNESKAPSANALYSE

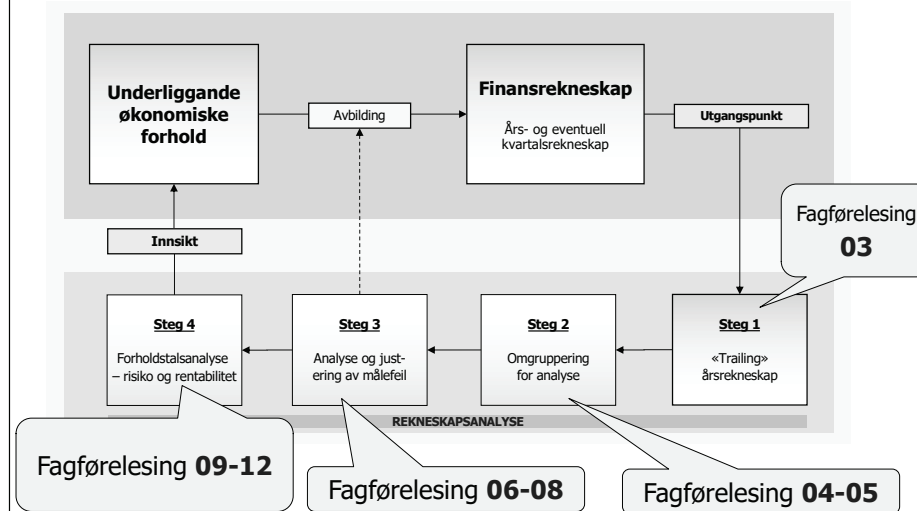
=

FUNDAMENTET FOR PROGNOSAR

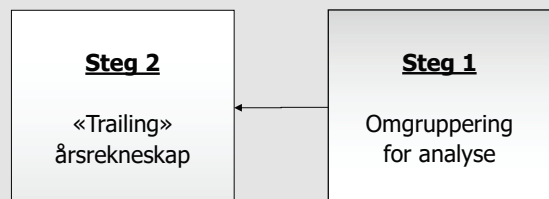

OS3-3

RAMMEVERK FOR REKNESKAPSANALYSE

SKUDD REKKJEFØLJE OMGRUPPERING → TRAILING

Det kan vere **betre** å omgruppere **før** vi lagar trailing, særleg dersom «detaljar» mest sannsynleg skaper støy, sjå til sist

OS3-5

ALTERNATIV FRAMGANGSMÅTE

RA I ACC421A

- Rapportert
- Trailing og omgruppering
- Analyse og justering av målefeil
- Forholdstalsanalyse

ALTERNATIV

- Rapportert

Omgrupperer og justerer for målefeil **som ein del av det å rekne ut** forholdstalet

- Forholdstalsanalyse

OS3-6

INNHALD OPPSUMMERING 03

Førre gong: UTGANGSPUNKT OG STRATEGI

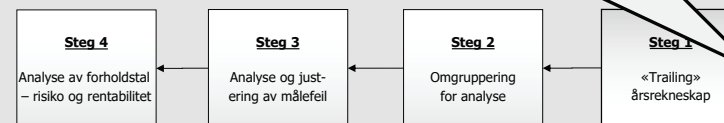
0)	Førebuing
1)	Trailing
2)	Omgruppering

Neste gong: RA: MÅLING, -FEIL OG JUSTERING

OS2-7

0) FØREBUING

**FØR VI
STARTAR BØR
VI FØREBU OSS!**

REKNEKAPSANALYSE

IFRS 18

PRESENTATION AND DISCLOSURE

Objective of financial statements

- 9 The objective of financial statements is to provide financial information about a reporting entity's assets, liabilities, equity, income and expenses that is useful to users of financial statements in assessing the prospects for future net cash inflows to the entity and in assessing management's stewardship of the entity's economic resources.

Provide financial information that is **useful**

A complete set of financial statements

- 10 A complete set of financial statements comprises:

- a statement (or statements) of financial performance for the reporting period (see paragraph 12);
- a statement of financial position as at the end of the reporting period;
- a statement of changes in equity for the reporting period;
- a statement of cash flows for the reporting period;
- notes for the reporting period;
- comparative information in respect of the preceding period as specified in paragraphs 31–32; and
- a statement of financial position as at the beginning of the preceding period if required by paragraph 37.

This is reported figures

OS4-9

FØREBUING

Det er nokre **praktiske val** som bør avklarast før vi set i gang:

- 1) Val av **analysenivå** – samla eller delt, konsern eller selskap?
- 2) Val av **analyseperiode** – kort eller lang?
- 3) Val av **komparative verksemder** – kva er «benchmarken»?

- Det er også ein fordel å sette rekneskapstala opp i over-siktlege tabellar over analyseperioden, til dømes i MS Excel

OS3-10

PRAKTISKE VAL

Eit morselskap i eit konsern

... blir nesten alltid analysert på basis av

- **konsernrekneskapen i**
- dei **seinaste 3 – 6 åra**, og relativt til
- **3 - 4 komparative verksemder**

Ei verksemd elles

... blir nesten alltid analysert på basis av

- **selskapsrekneskapen i**
- dei **seinaste 3 – 6 åra**, og relativt til
- **3 - 4 komparative verksemder**

OS3-11

PRINSIPP AS RESULTAT

ÅRSRESULTAT

ÅR	-2	-1	0
Driftsinntekter	100	120	?
- Ordinære driftskostnader	80	90	?
- Unormale kostnader	0	30	?
= Driftsresultat	20	0	?
+ Renteinntekt og utbyte	3 + 7	3 + 9	? + ?
- Rentekostnader	10	5	?
- Valutatap på lån	5	-10	?
= Resultat før skatt	15	17	?
- Skattekostnad	3	4	?
= Årsresultat	12	13	?
- Utbyte	4	15	?
+ Andre resultatpostar	2	2	?
= Endring i egenkapital	10	0	?

KVARTALSRESULTAT

ÅR	-1	0
Kvartal	1-3	1-3 4
Driftsinntekter	80	90 ?
- Ordinære driftskostnader	50	70 ?
- Unormale kostnader	30	0 ?
= Driftsresultat	0	20 ?
+ Renteinntekt og utbyte	2 + 9	1 + 0 ? + ?
- Rentekostnader	3	4 ?
- Valutatap på lån	0	1 ?
= Resultat før skatt	8	16 ?
- Skattekostnad	1	4 ?
= Årsresultat	7	12 ?
- Utbyte	4	0 ?
+ Andre resultatpostar	1	2 ?
= Endring i egenkapital	4	14 ?

OS3-12

PRINSIPP AS BALANSE

ÅRSBALANSE				KVARTALSBALANSE			
ÅR	-2	-1	0	ÅR			0
Immaterielle eigedelar	40	50	?	Kvartal		3	4
+ Varige driftsmidler	80	70	?	Immaterielle eigedelar		50	?
+ Langsiktige fordringar	0	10	?	+ Varige driftsmidler		80	?
= Anleggsmidler	120	130	?	+ Langsiktige fordringar		5	?
+ Driftsfordringar	40	40	?	= Anleggsmidler		135	?
+ Aksjar	20	20	?	+ Driftsfordringar		45	?
+ Bankinnskot	30	10	?	+ Aksjar		20	?
= Eigedelar	210	200	?	+ Bankinnskot		20	?
Eigenkapital	100	100	?	= Eigedelar		220	?
+ Langsiktige avsetningar	30	20	?	Eigenkapital		114	?
+ Gjeld til kredittinstitusjon	50	70	?	+ Langsiktige avsetningar		16	?
+ Kortsiktig gjeld	30	10	?	+ Gjeld til kredittinstitusjon		70	?
= Kapital	210	200	?	+ Kortsiktig gjeld		20	?
				= Kapital		220	?

OS3-13

KONTANTSTRAUM- OPPSTILLING?

- Vi **lagar** vår eiga kontantstraumoppstilling på basis av resultatrekneskap og balanse

- Prinsipp:

UB balanse = IB balanse + resultatverknad – kontantstraum

slik at

Kontantstraum = resultatverknad – endring i balanse

OS3-14

1)

«TRAILING» = SPORING

«TRAILING»
= Å **BYGGJE INN** KVARTALSTAL
I ANALYSEN AV ÅRSREKNEKAPSTAL

REKNEKAPSANALYSE

SEINASTE ÅRSREKNEKAP ER FRÅ ÅR -1!

Seinast kjende årsrekneskap for Prinsipp AS er frå rekneskapsåret -1, dvs fjoråret. Dette kan vere **over eitt år sidan** – og såleis «gamal» informasjon

MEN

Om kvartalsrekneskapen for 1. - 2. kvartal år 0, dvs inneverande år, er kjende – og dei bør byggast inn i rekneskapsanalysen for å verte «up to date»! Dette vert gjort gjennom å lage såkalla «trailing» årsrekneskap for år 0

Prinsipp

Kvartalsrapport
for 2. kvartal år 0

OS3-16

TRAILING

=

å kome **på sporet** av ...

Dvs.

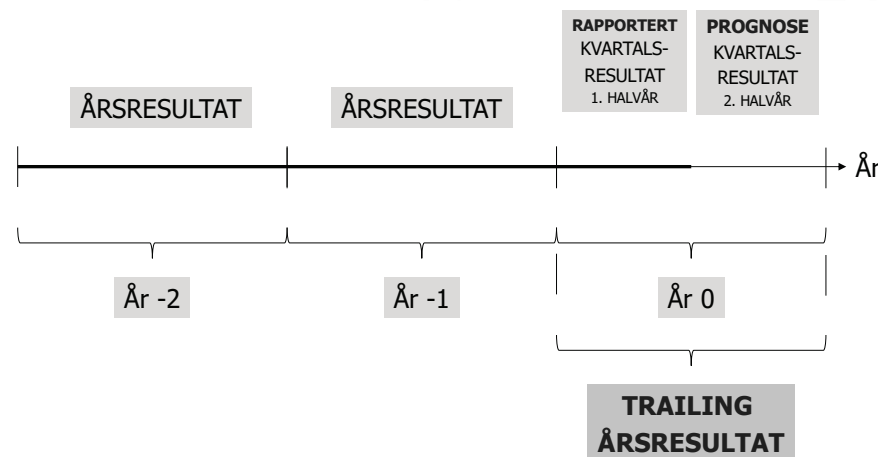
LAGE EIN **PROGNOSE**
PÅ ÅRSREKNESKAP PÅ BA-
SIS AV KVARTALSREKNE-
SKAP

OS3-17

1.1

TRAILING RESULTAT

OS3-18

1)

NORMAL POST

Ein **normal post** er ein rekneskapsvariabel som er **venta å kome tilbake** år etter år – og som har ein normal variasjon (vekst)

ÅR	-1	0	UTARBEIDING AV TRAILING	TRAILING
Kvartal	1-4 1-3	1-3		
Driftsinntekter	120 80	90	$90 + (90/80) \cdot (120 - 80)$	135

DI i kvartal 1-3 i år 0: **90**

Vekstjustering:

4 kvartal i år -1: **5**

DI i kvartal 4 i år -1: **40**

OS3-19

2)

UNORMAL POST

Ein **unormal post** er ein rekneskapsvariabel som **ikkje** er **venta å kome tilbake** år etter år

ÅR	-1	0	UTARBEIDING AV TRAILING	TRAILING
Kvartal	1-4 1-3	1-3		
Spesielle postar	30 30	0	$0 + 0$	0

SP i kvartal 1-3 i år 0: **0**

Estimatet på SP i 4 kvartal er **0**

OS3-20

3)

FINANS POST

Finansposter blir delt i **normale og unormale** - og ofte traila som det

Men normale finansposter kan **alternativt** ved å lage ein **prognose på rente**:

Trailing rentekostnad
= rapportert rentekostnad i kvartal 1 – 3 i år 0
+ renteprognose for 4. kvartal x IB gjeld i 4 kvartal,
der forventninga til styringsrenta kan vere utgangspunktet for prognosen

OS3-21

4)

SKATT ...

Skatt blir delt i **normal og unormal** - og kan trailast som det

ALTERNATIVT

Normal skatt i trailingåret
= normal driftsskattesats · normalt driftsresultat +
sats · finansinntekter – sats · rentekostnad

OS3-22

5)

PRINSIPP AS TRAILINGRESULTAT

ÅR	-1		0	UTARBEIDING AV TRAILING	0T
Kvartal	1-4	1-3	1-3		
Driftsinntekter	120	80	90	$90 + (90/80) \cdot (120 - 80) = 135$	135
- Ordinære driftskostnader	90	50	70	$70 + (70/50) (90-50) = 126$ eller $70 + (90/80) (90-50) = 115$ - eller 110?	110
- Unormale kostnader	30	30	0	0 pga eingangspost	0
= Driftsresultat	0	0	20	20 + 5?	25
+ Renteinntekt og utbytte	3 + 9	2 + 9	1	Rente 1 el. 2 då bank blir red. frå 30 til 10 på IB + utbytte 0?	2
- Rentekostnader	5	3	4	5 på grunn av auka renteberande gjeld frå 50 til 70 på IB	5
- Valutatap på lån	-10	0	1	1 -> Unormal	1
= Resultat før skatt	17	8	16	21	21
- Skattekostnad	4	1	4	5 Sats 24%, litt høg?	5
= Årsresultat	13	7	12	16	16
- Utbytte	15	4	0	?	15
+ Andre resultatpostar	2	1	2	$2 - x$ der $x =$ det talet som gjev 14	2 + 11
= Endring i egenkapital	0	4	14	14	14

Totalresultatet i kvartal 1-3 i år 0 er 14. Sidan balansen er per 3. kvartal, må vi trekkje ut resultat og leggje til utbyte i 4. kvartal: 16 – 15 + 2 = 3, slik at vi får eit **kunstig dirty surplus** på 11. 11 + 3 = 14 som er lik endringa i EK frå 1. til 3. kvartal

OS3-23

PRINSIPP AS «OVERSTYRING»

- Ordinære driftskostnader 90 50 **70** 110

1) Etter regelen:
 $70 + (90/50) \cdot (70 - 50) = 126$
Ekstrem vekst!

2) Dersom vi justerer med driftsinntektsveksten:
 $70 + (90/80) \cdot (90 - 50) = 115$

3) Til sjuande og sist bør vi «overstyre» dersom tal blir urimelege:
110 er rimeleg?

OS3-24

2.2

TRAILING BALANSE

Trailing balanse er enten

1) **seinaste kjende** balanse eller

2) ein **prognose** på balansen den 31.12 i trailingåret

OS3-25

1)

TRAILING BALANSE SEINASTE KJENDE

BALANSEN 3 KVARTAL:

EIGEDELAR	220
- GJELD	106
= EIGENKAPITAL	114

Her er seinaste kjende balanse per 30.09

Eigenkapital 31.09	114
= EK 01.01	100
+ totalresultat i 1-3 kv.	14
- utbyte	0

OS3-26

2)

ELLER PROGNOSE

BALANSEN 4 KVARTAL:

EIGEDELAR	220+X
- GJELD	106+Y

= EIGENKAPITAL 129

Prognose på balansen ved utgangen av året
X = prognose på endring i eigdeklar,
Y er prognose på endring i gjeld

- Prognose: $X - Y = 15$
- Men dersom utbyte er 15 så er $X - Y = 0$

Eigenkapital 31.12 129

= EK 01.01	100
+ resultat i 1-4 kvartal	129
- utbyte	?

OS3-27

PROGNOSE

...

ÅR -2 ÅR -1 30.09 I ÅR 0 4 kv. i år 0

120, 130, **135 + X**

KVA ER BESTE PROGNOSE?

FORSLAG: $(135-130)/130 = 3,8\%$ på 3 kvartal, dvs $3,8/3 = 1,3\%$ per kvartal: $X = 135 \cdot 1,3\% = 2$, slik at verdien per 31.12 i år 0 er **137**

OS3-28

3)

PRINSIPP AS -2, -1 OG 0

ÅR	-2	-1	0	ÅR	-2	-1	0
Driftsinntekter	100	120	135	Immaterielle egedelar	40	50	50
- Ordinære driftskostnader	80	90	110	+ Varige driftsmidler	80	70	80
- Unormale kostnader	0	30	0	+ Langsiktige fordringar	0	10	5
= Driftsresultat	20	0	25	= Anleggsmidler	120	130	135
+ Renteinntekt og utbytte	3 + 7	3 + 9	2 + 0	+ Driftsfordringer	40	40	45
- Rentekostnader	10	5	5	+ Aksjar	20	20	20
- Valutatap på lån	5	-10	1	+ Bankinnskott	30	10	20
= Resultat før skatt	15	17	21	= Eigedelar	210	200	220
- Skattekostnad	3	4	5	Eigenkapital	100	100	114
= Årsresultat	12	13	16	+ Langsiktige avsetningar	30	20	16
- Utbytte	4	5	15	+ Gjeld til kredittinstitusjon	50	70	70
+ Andre resultatpostar	2	-8	13	+ Kortsiktig gjeld	30	10	20
= Endring i eigenkapital	10	0	14	= Kapital	210	200	220

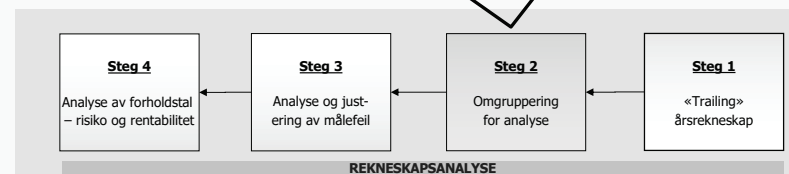
OS3-29

2)

«OMGRUPPERING» FOR ANALYSE

OMGRUPPERING

= Å **STOKKE OM** PÅ RAPPORTERTE TAL SLIK AT DEI HØVER FOR ANALYSE

OMGRUPPERT BAL + RES

BALANSEN

RESULTAT

NETTO **DRIFTEIGEDELAR** ↔ NETTO **DRIFTSRESULTAT**

- NETTO **FINANSIELL GJELD** ↔ - NETTO **FINANSKOSTNAD**

= **EIGENKAPITAL** ↔ = **NETTORESULTAT TIL EK**

1)

KAPITALEN INVESTERT I DRIFT ER FINANSIERT PÅ EIN «GOD» MÅTE?

2)

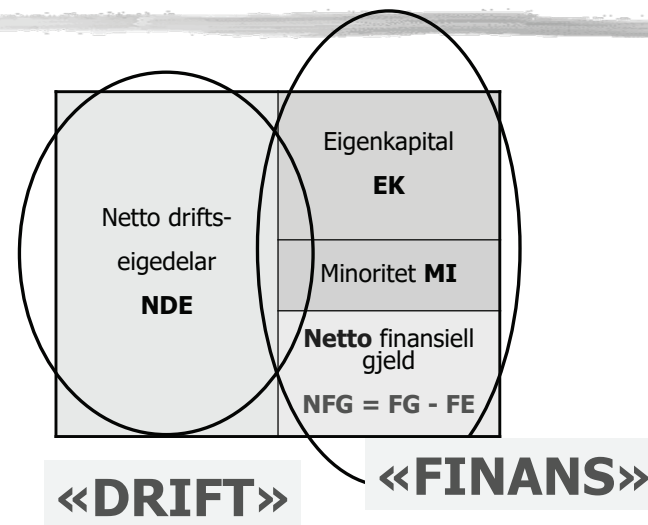
GJEV KAPITALEN EIN «GOD» RENTABILITET?

OMGRUPPERINGA ER EIT SPESIAL DESIGN TIL Å SVARE PÅ DESSE SPØRSMÅLA

OS3-31

2.1

BALANSEN OMGRUPPERT

OS3-32

DRIFT KONTRA FINANS

DRIFT

Drift er aktiviteter i form av **operativ** verksemd, anten knytt til den

- inntektsskapande **syklusen**, eller som er
- **infrastruktur** til denne

FINANS

Finans er **gjeld og egenkapital** som finansierer selskapet, og som det blir betalt

- **rente** og **utbytte** til

OS3-33

1)

DRIFT NDE = DE - DG

NETTO DRIFTSEIGEDELAR

= DRIFTSEIGEDELAR

Eigedelar som blir nytta til **drift**

Gjeld som oppstår i samband med **driftssyklusen**

– DRIFTSGJELD

OS3-34

2)

FINANS NFG = FG - FE

NETTO FINANSIELL GJELD

= FINANSIELL GJELD

Renteberande gjeld som er opp-
teken for å finans-
iere selskapet

Eigedelar som kan
seljast **utan å**
skade drifta – og
som såleis er over-
skotslikviditet

– FINANSIELLE EIGEDELAR

OS3-35

3)

PRINSIPP AS OMG BALANSE

1)

TOTALBALANSEN	-2	-1	0
Immaterielle eigedelar	40	50	50
+ Varige driftsmidlar	80	70	80
= Driftsrelatert anlegg	120	120	130
+ Driftsfordringar	40	40	45
= Driftseigedelar	160	160	175
+ Langsiktige fordringar	0	10	5
+ Aksjar	20	20	20
+ Bankinnskott	30	10	20
= Eigedelar	210	200	220
Eigenkapital	100	100	114
+ Langsiktige avsetningar	30	20	16
+ Kortsiktig gjeld	30	10	20
= Driftsrelatert gjeld	60	30	36
Finansiell gjeld	50	70	70
= Kapital	210	200	220

2)

SSK-BALANSEN	-2	-1	0
Driftsrelatert anlegg	120	120	130
+ Driftsfordringar	40	40	45
= Driftseigedelar	160	160	175
- Driftsrelatert gjeld	60	30	36
= Netto driftseigedelar	100	130	139
+ Langsiktige fordringar	0	10	5
+ Aksjar	20	20	20
+ Bankinnskott	30	10	20
= Syssette eigedelar	150	170	184
Eigenkapital	100	100	114
+ Finansiell gjeld	50	70	70
= Syssett kapital	150	170	184

3)

NDK-BALANSEN	-2	-1	0
Driftsrelatert anlegg	120	120	130
+ Driftsfordringar	40	40	45
= Driftseigedelar	160	160	175
- Driftsrelatert gjeld	60	30	36
= Netto driftseigedelar	100	130	139
Eigenkapital	100	100	114
+ Netto finansiell gjeld	0	30	25
= Netto driftskapital	100	130	139

OS3-36

2.2 RESULTATOPPSTILLING OMGRUPPERT

	Driftsinntekter		
-	Driftskostnader		
=	Driftsresultat i eiga verksemd	«DRIFT»	N O R M A L I S E R T
-	Driftsrelatert skatt i eiga verksemd		
=	Netto driftsresultat i eiga verksemd		
+	Nettoresultat frå driftstilkytte verksemd		
=	Netto driftsresultat		
=	Nettoresultat til sysselsett kapital	«FINANS»	
-	Netto rentekostnad (etter -inntekter og skatt)		
-	Netto finanskostnad		
=	Nettoresultat til eigenkapital		
+	Unormalt netto driftsresultat	«DET UNORMALE»	
-	Unormalt netto finansresultat		
=	Fullstendig nettoresultat til eigenkapital		
-	Netto betalt utbytte		
=	Endring i eigenkapital		

1)

DRIFTSRESULTAT DR = DI - DK

DRIFTSRESULTAT

= DRIFTSINNTEKTER

Inntekter skapt gjennom **drifts-syklusen**

Kostnader knytte til drift, både **drifts-syklusen** og **infrastruktur**

– DRIFTSKOSTNADER

OS3-38

2)

NETTO DRIFTSRES NDR = DR - DSK

NETTO DRIFTSRESULTAT

= DRIFTSRESULTAT

Resultatet av drift, både **drifts-syklusen** og **infrastruktur**

Driftsresultatet **sin del** av skattekostnaden

– DRIFTSSKATT

OS3-39

DRIFTSSKATT DSK = SK - FSK

DRIFTSSKATTEKOSTNAD

= SKATTEKOSTNAD

Rapportert skattekostnad – eventuell unormal skatt

Den delen av SK som høyrer til NRK og NAFK

– FINANSSKATT

$$\text{Driftsskattesatsen} = \frac{\overbrace{SK - FSK}^{DSK}}{DR}$$

OS3-40

SKATTESATSAR DSK

Skattekostnaden

$$SK = DSK + FSK$$

$$= dss \cdot DR - sss \cdot (RK - RI) - sss \cdot AFK + 0 \cdot AFI$$

Netto rentekostnader
Netto andre finanskostnader

Skattesatsar:

sss – selskapsskattesatsen = 22%

dss – driftsskattesatsen:

$$dss = \frac{SK - 22\% \cdot (RK - RI + AFK)}{DR}$$

OS3-41

3) NETTO RENTEKOSTNAD NRK = RK - RI - RSK

NETTO RENTEKOSTNAD

$$= \text{RENTEKOSTNAD}$$

Resultat frå plassering av «overskotslikviditet» i «cash»

Kostnad ved finansiering i form av **finansiell gjeld**, dvs rentekostnader

– RENTEINNTEKTER

+ SKATTEFORDEL PGA

FRÅDRAG FOR RENTER
RSK = Renteskatt

OS3-42

4) NETTO ANNAN FINANS NAFK = FK - FI - FSK

ANNAN NETTO FINANSKOST

$$= \text{ANNAN FINANSKOST}$$

Annan kostnad ved finansiering i form av **finansiell gjeld**

Resultat frå plassering av «overskotslikviditet» i aksjar og andre finansielle instrument

– ANNAN FINANSINNTEKT

+ SKATT PÅ ANFK

OS3-43

FINANSSKATT FSK = SK - DSK

FINANSSKATTEKOSTNAD

$$= \text{SKATTEKOSTNAD}$$

– DRIFTSSKATT

Rapportert skattekostnad – eventuell unormal skatt

Den delen av SK som høyrer til DR

$$\Rightarrow \text{Finanssskattesatsen} = \frac{\overbrace{SK - DSK}^{FSK}}{NRK + ANFK}$$

OS3-44

SKATTESATSAR FSK

Finansskattekostnaden

$$\text{FSK} = \text{SK} - \text{DSK}$$

$$= 22\% \cdot (\text{RK} - \text{RI}) - 22\% \cdot \text{AFK} + 0\% \cdot \text{AFI}$$

Skattesatsar:

Får trekkje frå renter med 22%, andre finans-
kostnader har skatt på nesten 22%, medan
utbyte og aksjegevinstar har **0%** etter fri-
taksmetoden

OS3-45

5) NETTORESULTAT TIL EK NRE = NDR - NFK

NETTORESULTAT TIL EK

$$= \text{NETTO DRIFTSRES}$$

NDR

NFK

$$- \text{NETTO FINANSKOSTNAD}$$

OS3-46

6)

DET UNORMALE U = T - N

DET UNORMALE

$$= \text{TOTALEN}$$

DVS TOTALRESUL-
TATET

NORMALRESUL-
TATET

$$- \text{DET NORMALE}$$

OS3-47

6.1)

NORMAL POST

Ein **normal post** er ein rekneskapsvariabel
som er **venta å kome tilbake** år etter år
– og som har ein normal variasjon (vekst)

OMGRUPPERT	FØR SKATT	SKATT	ETTER SKATT
Driftsresultat	DR	ndss · DR	NDR = (1 - ndss) · DR
- Netto rentekostnader	RK - RI	sss · (RK - RI)	NRK = (1 - sss) · (RK - RI)
- Andre netto finanskostnader	AFK - AFI	fss · (AFK - AFI)	ANFK = (1 - fss) · (AFK - AFI)
= Resultat til EK	DR - (RK - RI) - (AFK - AFI)	ndss · DR - sss · (RK - RI) - fss · (AFK - AFI)	NRE = NDR - NRK - ANFK

OS3-48

6.2)

UNORMAL POST

Ein **unormal post** er ein rekneskapsvariabel som **ikkje** er **venta å kome tilbake** år etter år

	OMGRUPPERT	FØR SKATT	SKATT	ETTER SKATT
=	Resultat til EK	$DR - (RK - RI) - (AFK - AFI)$	$ndss \cdot DR - sss \cdot (RK - RI) - fss \cdot (AFK - AFI)$	$NRE = NDR - NRK - ANFK$
-	Unormale driftskostnader	UDK	$dss \cdot UDK + (dss - ndss) \cdot DR$	$(1 - dss) \cdot UDK + - (dss - ndss) \cdot DR$
-	Unormale finanskostnader	UFK	$fss \cdot UFK$	$(1 - fss) \cdot UFK$
=	Fullstendig resultat	$DR - (RK - RI) - (AFK - AFI) - UDK - UFK$	SK	FNR

OS3-49

SKATTESATSAR MED UNORMALE POSTAR

Skattekostnaden

$$SK = DSK + FSK - USK$$

Normalisert dss

$$= ndss \cdot DR - sss \cdot (RK - RI + AFK)$$

$$- (ndss - dss) \cdot DR + (1 - dss) \cdot UDR - (1 - fss) \cdot (UFK - UFI)$$

Skattesatsar:

KANSKJE 15%?

$$dss = \frac{SK - sss \cdot (RK - RI) - fss \cdot (AFK - AFI + UFK - UFI)}{DR + UDR}$$

OS3-50

NORMAL dss

Skattekostnaden

$$SK = DSK + FSK - USK$$

$$= ndss \cdot DR - sss \cdot (RK - RI + AFK)$$

$$- (ndss - dss) \cdot DR + (1 - dss) \cdot UDR - (1 - fss) \cdot (UFK - UFI)$$

Skattesatsar:

$$dss = \frac{SK - sss \cdot (RK - RI) - fss \cdot (AFK - AFI + UFK - UFI)}{DR + UDR}$$

$ndss$ = gjennomsnittet eller medianen over rekneskapsanalyseperioden

OS3-51

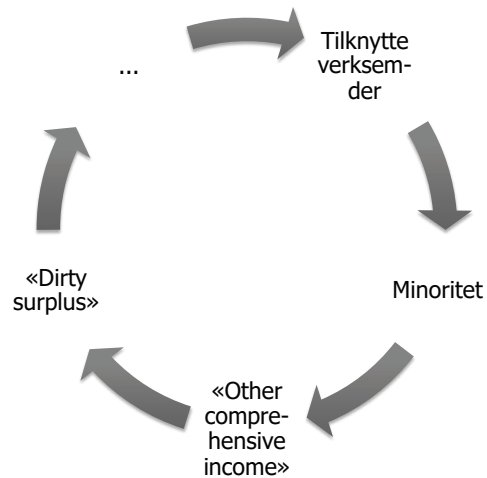
7)

TOTALRESULTAT TNRE = NRE + UNRE

	Driftsinntekter	NORMALISERT
-	Driftskostnader	
=	Driftsresultat i eiga verksemd	«DRIFT»
-	Driftsrelatert skatt i eiga verksemd	
=	Netto driftsresultat i eiga verksemd	«FINANS»
+	Nettoresultat frå driftstilkytte verksemdar	
=	Netto driftsresultat	«DET UNORMALE»
+	Netto finansinntekt	
=	Nettoresultat til sysselsett kapital	
-	Netto rentekostnad	
-	Netto minoritetsresultat	
=	Nettoresultat til eigenkapital	
+	Unormalt netto driftsresultat	
+	Unormalt netto finansresultat	
-	Unormalt netto minoritetsresultat	
=	Fullstendig nettoresultat til eigenkapital	
-	Netto betalt utbyte	
=	Endring i eigenkapital	

OS3-52

POSTAR OMTALT I FØRELESING 4 OG 5

OS3-53

8)

PRINSIPP AS OMG RESULTAT

ÅR	-2	-1	0
Driftsinntekter	100	120	135
- Ordinære driftskostnader	80	90	110
= Driftsresultat	20	30	25
- Driftsskatt – normalisert 20%	4	6	5
= Netto driftsresultat	16	24	20
+ Renteinntekt og utbytte	9	10	2
- Rentekostnader	8	4	4
= Nettoresultat til egenkapital	17	30	18
+ Unormalt netto driftsresultat	0	-33	13
+ Unormalt netto finansresultat	3	8	-4
= Fullstendig nettoresultat	14	5	29
- Utbytte	4	5	15
= Endring i egenkapital	10	0	14

UNDR i -1: -30 (før skatt) + 5 (skatt) - 2 (andre) = -25

Skatt i -1: 6 + 2 - 1 - 5 - 2 = 4

UNFR i -1: 10 (før skatt) - 2 (skatt) = 8

OS3-54

2.3

KONTANTSTRAUM OMGRUPPERT

TOTALRESULTATET TIL EIN KAPITAL

- ENDRING I KAPITALEN

= FRI KONTANTSTRAUM TIL KAPITALEN

OS3-55

1)

FRI KONTANTSTRAUM FRÅ DRIFT

NDR + UNDR

- ANDE

= FKD

OS3-56

2)

KONTANTSTRAUM TIL NETTO FINANSIELL G

NRK + AFK + UNFK

– Δ NFG

= **FKNFG**

OS3-57

3)

FRI KONTANTSTRAUM TIL EK

To måtar:

$$1) \quad FKE = FKD - FKNFG$$

$$2) \quad FKE = FNR - \Delta EK$$

MERK AT:

FKE = NBU

NETTO BETALT UTBYTE ER
LIK FRI REALISERT
KONTANTSTRAUM

OS3-58

4)

OMGRUPPERT KONTANTSTRAUM FRÅ RES OG BAL

Fri kontantstraum
frå finansielle
eigedelar

FKFE = NFI
+ UNFI - Δ FE

Fri kontantstraum til
finansiell gjeld

FKFG = NFK
+ UNFK - Δ FG

Fri kontantstraum til
minoritetsinteresser

FKMI = NMR
+ UNMR - Δ MI

	Netto driftsresultat		NDR
+	Unormal netto driftsresultat	dvs, fullstending	UNDR
-	Auken i netto driftseigedelar		Δ NDE
=	Fri kontantstraum frå drift		FKD
+	Netto finansinntekter	FKFE {	NFI
+	Unormale netto finansinntekter		UNFI
-	Auken i finansielle eigedelar		Δ FE
=	Fri kontantstraum til sysselsett kapital		FKS
-	Netto finanskostnad	FKFG {	NFK
-	Unormale netto finanskostnader		UNFK
+	Auken i finansiell gjeld		Δ FG
-	Netto minoritetsresultat	FKMI {	NMR
-	Unormalt netto minoritetsresultat		UNMR
+	Auken i minoritetsinteresser		Δ MI
=	Fri kontantstraum til eigenkapital = netto betalt utbyte		FKE = NBU

FKD + FKFE - FKFG - FKMI = FKE

05-59

PRINSIPP AS KONTANTSTRAUM

	ÅR	-1	0
	Netto driftsresultat	24	20
-	Endring i netto driftseigedelar	30	9
=	Fri normalisert kontantstraum frå drift	-6	11
-	Rentekostnad – renteinntekter og utbyte	-6	2
+	Endring i netto finansiell gjeld	30	-5
=	Fri normalisert kontantstraum til EK	30	4
+	Unormalt resultat til eigenkapital	-25	9
=	Netto betalt utbyte	5	15

OS3-60

2.4

SNUDD **OMGRUPPERT → TRAILING**

OS3-61

PRINSIPP AS **SNUDD OMGRUPPERING**

				1-3 kvartal		TRAIL- ING
	ÅR	-2	-1	0		0
	Driftsinntekter	100	120	90		135
-	Ordinære driftskostnader	80	90	70		110
=	Driftsresultat	20	30	20		25
-	Driftsskatt – normalisert 20%	4	6	4		5
=	Netto driftsresultat	16	24	16		20
+	Renteinntekt og utbyte	9	10	1		2
-	Rentekostnader	8	4	4		4
=	Nettoreultat til egenkapital	17	30	13		18
+	Unormalt netto driftsresultat	0	-33	2		13
+	Unormalt netto finansresultat	3	8	1		-4
=	Fullstendig nettoreultat	14	5	16		29
-	Utbyte	4	5	2		15
=	Endring i egenkapital	10	0	14		14

OS3-62

3)

CASE **RANA GRUBER ASA**

Statement of comprehensive income

Amounts in NOK thousand	Notes	Q3 2025	Q3 2024	YTD 2025	YTD 2024
Revenue	5	425 219	388 615	1 152 641	1 221 265
Changes in inventories		8 032	12 794	91 325	(11 237)
Raw materials and consumables used		(98 531)	(101 214)	(310 035)	(305 834)
Employee benefit expenses		(102 027)	(104 094)	(294 081)	(292 716)
Depreciation	7, 8	(62 734)	(46 384)	(181 460)	(132 565)
Other operating expenses		(60 002)	(71 335)	(194 513)	(225 813)
Operating profit/(loss)		109 957	78 382	263 877	253 100
Financial income		-	967	2 420	8 448
Financial expenses		(3 896)	(4 130)	(11 743)	(11 297)
Other financial gains/(losses)	6	17 475	3 699	99 786	156 403
Financial income/(expenses), net		13 579	536	90 463	153 554
Profit/(loss) before income tax		123 536	78 918	354 340	406 654
Income tax expense		(27 178)	(17 362)	(77 955)	(89 464)
Profit/(loss) for the period		96 358	61 556	276 385	317 190
Other comprehensive income from items that will not be reclassified to profit or loss:					
Tax on items not reclassified to profit or loss		-	-	-	-
Net other comprehensive income/(loss)		-	-	-	-
Comprehensive profit for the period		96 358	61 556	276 385	317 190

Utfordring:

Røft rekna,
kva er NDR,
NDE og ndr i
2025?

RAPPORTERTE **EIEDELAR**

Statement of financial position

Amounts in NOK thousand	Notes	30 September 2025	30 June 2025	31 December 2024
ASSETS				
Non-current assets				
Mine properties	8	638 679	602 710	589 315
Property, plant and equipment	7	294 732	296 223	302 517
Right-of-use assets		274 239	270 992	301 323
Total non-current assets		1 207 650	1 169 925	1 193 155
Current assets				
Inventories		231 604	229 671	151 363
Trade receivables	9	127 910	64 860	174 788
Other current receivables		59 692	58 495	58 084
Derivative financial assets	9, 10	57 530	60 190	45 000
Cash and cash equivalents		24 682	26 606	45 123
Total current assets		501 418	439 822	474 358
Total assets		1 709 068	1 609 747	1 667 513

OS3-64

RAPPORTERT EK OG GJELD

Statement of financial position

Amounts in NOK thousand	Notes	30 September 2025	30 June 2025	31 December 2024
ASSETS				
Non-current assets				
Mine properties	8	638 679	602 710	589 315
Property, plant and equipment	7	294 732	296 223	302 517
Right-of-use assets		274 239	270 992	301 323
Total non-current assets		1 207 650	1 169 925	1 193 155
Current assets				
Inventories		231 604	229 671	151 363
Trade receivables	9	127 910	64 860	174 788
Other current receivables		59 692	58 495	58 084
Derivative financial assets	9, 10	57 530	60 190	45 000
Cash and cash equivalents		24 682	26 606	45 123
Total current assets		501 418	439 822	474 358
Total assets		1 709 068	1 609 747	1 667 513

OS3-65

RAPPORTERT ENDRING I EK

Statement of changes in equity

Amounts in NOK thousand	Share capital	Share premium	Retained earnings	Total equity
Balance at 1 January 2024	9 271	92 783	799 413	901 467
Profit for the period	-	-	317 191	317 191
Other comprehensive income	-	-	-	-
Total comprehensive income	-	-	317 191	317 191
Dividends paid	-	-	(288 893)	(288 893)
Acquisition of treasury shares	-	-	-	-
Share capital reduction	-	-	-	-
Balance at 30 September 2024	9 271	92 783	827 711	929 765
Balance at 1 January 2025	9 271	92 783	827 573	929 627
Profit for the period	-	-	276 385	276 385
Other comprehensive income	-	-	-	-
Total comprehensive income	-	-	276 385	276 385
Dividends paid	-	-	(138 327)	(138 327)
Balance at 30 September 2025	9 271	92 783	965 631	1 067 685

OS3-66

OMGRUPPERT RESULTAT

	2025:3	2024:3	2025:4	2025:1-3	TRAIL
DI	425	389	$425 \cdot (1 + (425/389)/4) = 486$	1153	1639
- DK	252	265	$252 \cdot (1 + (252/265)/4) = 312$	708	1020
- AVS	63	46	$63 \cdot (1 + (63/46)/4) = 85$	181	266
= DR	110	78	89	264	353
- DSK	22	16	$0,2 \cdot 89 = 18$	53	71
= NDR	88	62	71	211	282
- NRK	3	3	3?	10	13
= NRE	85	59	68	201	269
+ UNR	11	3	0	75	75 - 68
- NBU	0	0	0?	138	138
= ΔEK	96	62	68	138	= 138 ✓

UNR er fastsett
residualt. Merk at
balansen er per Q3 →
68 blir tekst ut

MODELL TRAILING 2025

$$= Q1-Q3 + E(Q4) = Q1-Q3 + Q3 \cdot (1 + g_{Q4})$$

OS3-67

OMGRUPPERT EK OG GJELD

	2025	2024
LFG	189	217
- FAM	0	0
= NLFG	189	217
KFG	95	95
- FOM	25	45
= NKFG	70	50
NFG	259	267
+ EK	1068	930
= NDK	1327	1197

OS3-68

OMGRUPPERT EIGEDLAR

		2025	2024
	DAM	1208	1193
-	LDG	128 + 19	147
=	NAM	1061	1154
	DOM	501 - 25	476
-	KDG	305 - 95	210
=	DAK	266	43
	NDE	1327	1197

OS3-69

ANALYSE

KVA ER NETTO DRIFTSRENTABILITET?

$$\begin{aligned}
 ndr_{2025} &= \frac{NDR}{NDE + (\Delta NDE - NDR)/2} \\
 &= \frac{282}{1197 + (1327 - 1197 - 282)/2} \\
 &= 25,2\%
 \end{aligned}$$

*Nemnaren er
gjennomsnitt
minus resultat →
Sjå møte 05*

OS3-70

ALTERNATIVT VI REKNAR RASKT OG GALE

$$\begin{aligned}
 ndr_{2025} &= \frac{(((1-0,2) \times DR - UDR) \times 4/3)}{EK\ IB + NFG\ IB} \\
 &= \frac{(0,8 \times 264 - 1) \times 4/3}{930 + 267} \\
 &= 23,4\%
 \end{aligned}$$

Har du dårleg
med tid, kan
dette vere
metoden

OS-71

RANA GRUBER ASA

... JAU, DET MANGLAR NOKO
I BALANSEN?

UTVINNINGSRETTE ER 0,

DVS KJØPT BILLIG AV STATEN

OS3-72

RANA GRUBER ASA

... ER KJEMPELØNSAMT,

MEN

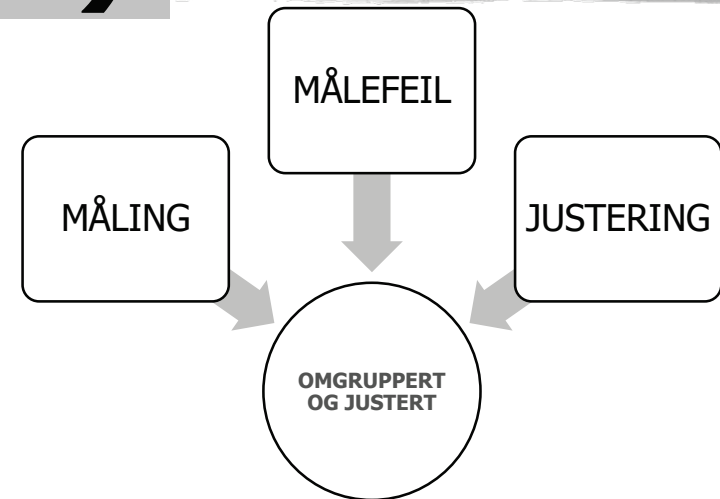
KVIFOR?

OS3-73

3)

NESTE GONG

OS3-74